

R o z h o d n u t i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky, disciplinárny súd, odvolací disciplinárny senát zložený z predsedu senátu JUDr. Jána Bobora a súdcov JUDr. Evy Barcajovej, JUDr. Anny Elexovej, JUDr. Dariny Michalkovej a prof. JUDr. Petra Blaha, CSc., v disciplinárnej veci proti súdkyni JUDr. E. T. sudkyni Okresného súdu B. T. o odvolaní súdkyne JUDr. E. T. proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prvostupňového disciplinárneho súdu č. k. 1 Ds 12/04-143 zo dňa 27. augusta 2004 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o súdcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa odvolanie súdkyne JUDr. E. T. z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový disciplinárny súd napadnutým rozhodnutím súdkyne Okresného súdu B. JUDr. E. T. narodenú vinnou za to, že v rozpore s platným rozvrhom práce na rok 2004 vo veci vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. P 16/96 vyhotovila úpravu, ktorou stanovila termín pojednávania na deň 27. 10. 2004, alternatívne na deň 15. 12. 2004 s dátumom vyhotovenia úpravy 30. 10. 2003, ale spis odovzdala spisovej kancelárii v skutočnosti až dňa 23. 3. 2004 a ďalej preto, že vo veci vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 14 C 15/01 odovzdala dňa 25. 3. 2004 do spisovej kancelárie uvedený spis na vyrúbenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania, s tromi úpravami pre kanceláriu na č. l. 39 a 40 s dátumami vyhotovenia úprav 1. 6. 2001, 14. 10. 2001 a 23. 12. 2003, zároveň požiadala asistentku senátu o antidaktovanie prijatia týchto úprav kanceláriou, čím sa dopustila disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z. z. o súdcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o súdcoch). Za to jej prvostupňový disciplinárny súd uložil disciplinárne opatrenie „zniženie funkčného platu o 10 % na obdobie troch mesiacov“. Svoje rozhodnutie disciplinárny súd odôvodnil zistením, že vykonaným dokazovaním sa nepochyb-

ne preukázalo, že skutky uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia súdca spáchala, nakoľko svojím konaním zavinene porušila povinnosti súdcu a kazu z týchto skutkov je v zmysle § 116 ods. 1 písm. a/ Zákona o sudcoch disciplinárnym previnením. Ohľadom skutku pod bodom 1 rozhodnutia uviedol, že z rozvrhu práce na rok 2004 a z úradného záznamu zo dňa 26. 3. 2004 (č. l. 69 spisu) nepochybne vyplýva, že vo veci vedenej na Okresnom súde B pod sp. zn. P 16/96 sudkyňa vyhotovila úpravu, ktorou stanovila termín pojednávania s dátumom vyhotovenia úpravy 30. 10. 2003 a spis odovzdala spisovej kancelárii až dňa 23. 3. 2004 napriek tomu, že viazaná platným rozvrhom práce na tento kalendárny rok konala svojvoľne, pretože nepatrilo do jej kompetencie bez vedomia zákonnej sudkyne ustanovenej platným rozvrhom práce pridelovať spisy a robiť v nich akékoľvek úpravy. Dokazovaním bolo zistené, že sudkyňa konala zavinene, vedomá si rozvrhu práce na kalendárny rok 2004, ktorý prevzala 11. 11. 2003, preto sa disciplinárному senátu javí odôvodnené podozrenie, že úpravu s dátumom 30. 10. 2003 odovzdanú do spisovej kancelárie dňa 23. 3. 2004 antidatovala, aby vzbudila dojem, že koná ako v tom čase zákonná sudkyňa. U skutku pod bodom 2 rozhodnutia oboznámením sa s č. l. 39 a 40 spisu 14 C 15/01 Okresného súdu B a z výpovede asistentky senátu mal disciplinárny senát za preukázané tvrdenie navrhovateľa, že sudkyňa odovzdala dňa 25. 3. 2004 do spisovej kancelárie uvedený spis na vyrúbenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania a zároveň požiadala asistentku senátu o antidatovanie prijatia týchto úprav kanceláriou, čo je podľa názoru disciplinárneho súdu v rozpore so svedomitým plnením povinností súdcu, ktoré pre súdcu vyplývajú z ustanovenia § 30 ods. 4 Zákona o sudcoch, najmä keď takýto úkon sudkyňa žiadala vykonať od funkčne podriadeného zamestnanca okresného súdu. Disciplinárny senát nepovažoval za preukázané, že konania sudkyne uvedené v návrhu navrhovateľa pod bodmi 1, 4, a 5 návrhu sú disciplinárne previnenia. Na tomto základe uložil sudkyni podľa § 117 ods. 1 písm. b/ Zákona o sudcoch disciplinárne opatrenie vo forme zníženia funkčného platu o 10 % na dobu troch mesiacov. Toto disciplinárne opatrenie považoval senát za dostatočné vzhľadom na mieru zavinenia súdcu a predpokladané možnosti nápravy.

Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonnej lehote odvolanie sudkyňa JUDr. E. T. Svojím odvolaním napadla rozhodnutie disciplinárneho súdu v súvislosti so skutkom č. 1 uvedeným vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia a nesúhlasila aj s druhom, výmerou a primeranost'ou trestu. U skutku č. 1, za ktorý bola uznaná vinnou, nie je ani zmienka o antidatovaní spomenutej úpravy. Na strane 4 napadnutého rozhodnutia v ods. 3 sa uvádzajú: „disciplinárному senátu sa javí odôvodnené podozrenie, že úpravu s dátumom 30. 10. 2003 odovzdanú do spisovej kancelárie dňa 23. 3. 2004 antidatovala (sudkyňa), aby vzbudila dojem, že koná ako v tom čase zákonná sudkyňa“. Ďalej sa v rozhodnutí uvádzajú: „napriek tomu, že bola viazaná platným rozvrhom

práce na tento kalendárny rok (2003), konala svojvoľne, pretože nepatrilo do jej kompetencie bez vedomia zákonnej sudkyne ustanovenej platným rozvrhom práce prideľovať spisy a robiť v nich akékoľvek úpravy.“ S týmto právnym názorom disciplinárneho senátu sudkyňa nesúhlasi s poukazom na § 26 ods. 3 písm. e/ zákona č. 335/1991 Zb. v znení platnom v čase údajného spáchania skutku, pretože zmeny v rozvrhu práce z dôvodu výrazného začzenia len niektorých súdcov v priebehu kalendárneho roka sa nemohli týkať vecí, v ktorých sa už začalo konanie pred súdom. Disciplinárny senát mal k dispozícii spis Okresného súdu B..... sp. zn. P 16/96. Z jeho obsahu nepochybne vyplýva, že sudkyňa konala vo veci už aj pred 30. 10. 2003 a teda bola zákonnou sudkyňou v predmetnom konaní bez ohľadu na zmeny v rozvrhu práce na rok 2003 a 2004. Neboli v tom čase splnené vyššie citované zákonné podmienky pre zmenu zákonnej sudkyne. Tento stav platil nielen k 30. 10. 2003, ale aj k 23. 3. 2004. Neobstojí preto tvrdenie disciplinárneho senátu obsiahnutého na strane 4 v druhom odseku, že sudkyňa konala svojvoľne, pretože nepatrilo do jej kompetencie bez vedomia zákonnej sudkyne ustanovenej platným rozvrhom práce prideľovať spisy a robiť v nich akékoľvek úpravy. Sudkyňa, ktorá bola vo veci zákonnou sudkyňou, nemohla teda konať svojvoľne. Nepopiera, že vznikla časová disproporcia medzi dátumom úpravy a odovzdaním spisu do spisovej kancelárie (30. 10. 2003 – 23. 3. 2004). Toto pochybenie však nebolo sudkyni kladené za vinu, ako to vyplýva zo skutku č. 1 uvedenom vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ ide o tvrdenie obsiahnuté v treťom odseku na strane 4, že „disciplinárnmemu senátu sa javí odôvodnené podozrenie, že úpravu ... antidaktovala ...“, zastáva právny názor, že disciplinárnmemu senátu pri uznaní viny za disciplinárne previnenie sa spáchanie disciplinárneho previnenia v žiadnom prípade nemôže iba javiť ako odôvodnené podozrenie, ale spáchanie disciplinárneho previnenia musí byť jednoznačne preukázané, čo v danom prípade naplnené nebolo. V tejto súvislosti poukazuje na zásadu trestného práva „*in dubio pro reo*“ – v pochybnostiach v prospech obvineného, podľa ktorej ak spáchanie skutku nie je obvinenému jednoznačne preukázané, nemožno ho z tohto skutku uznať vinným. To, čo stačí pre vznesenie disciplinárneho obvinenia (odôvodnené podozrenie) nepostačuje pre uznanie viny. Túto zásadu trestného práva je podľa jej názoru namieste aplikovať per analogiam juris aj pre disciplinárne konanie.

Z obsahu a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia napokon nevyplýva, že by sa disciplinárny senát pred jeho vydaním oboznámil s pracovným hodnotením sudkyne. Prehliadol tak, že počas jej 15-ročnej praxe súdcu doposiaľ nebola právoplatne uznaná vinnou z disciplinárneho previnenia. Zastáva právny názor, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti týkajúce sa skutku č. 1 je druh a výmera trestu uložená disciplinárnym senátom neprimeraná a rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. V odôvodnení chýba zmienka, prečo disciplinárny senát uložil práve finančný trest a nepoužil inú z možností

uvedených v ustanovení § 117 ods. 1 Zákona o sudcoch, napríklad napomenutím. Preto požiadala odvolací disciplinárny senát, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vo veci rozhodol tak, že ju uzná vinnou iba zo skutku č. 2 uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia a tomuto zodpovedajúcim spôsobom zmierní aj druh a výmeru trestu. Z opatrnosti si dovolí poukázať aj na zásadu zákazu reformratio in peius.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací disciplinárny súd zistil, že odvolanie sudkyne JUDr. E. T. bolo podané v zákonom stanovenej lehote, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu sudkyne nie je možné vyhovieť.

Z obsahu spisu vyplýva, že toto konanie sa začalo dňa 11. 5. 2004 na návrh predsedu Okresného súdu B a to pre päť skutkov, ktorými sa mala sudkyňa v konečnom súhrne dopustiť závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. b/ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch. Po vykonanom dokazovaní prvostupňový disciplinárny súd uznal sudkyňu vinnou v dvoch bodoch návrhu. Za vinnú ju uznal preto, že v rozpore s platným rozvrhom práce na rok 2004 vo veci vedenej na Okresnom súde B pod sp. zn. P 16/96 vyhotovila úpravu, ktorou stanovila termín pojednávania na deň 27. 10. 2004, alternatívne na deň 15. 12. 2004 s dátumom vyhotovenia úpravy 30. 10. 2003, ale spis odovzdala spisovej kancelárii v skutočnosti až dňa 23. 3. 2004. Ďalší skutok, za ktorý bola sudkyňa uznaná vinnou bol ten, že vo veci vedenej na Okresnom súde B pod sp. zn. 14 C 15/01 odovzdala dňa 25. 3. 2004 do spisovej kancelárie uvedený spis na vyrúbenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania s tromi úpravami pre kanceláriu na č. l. 39 – 40 s dátumami vyhotovenia úprav 1. 6. 2001, 14. 10. 2001 a 23. 12. 2003, zároveň požiadala asistentku senátu o antidaktovanie prijatia týchto úprav kanceláriou. Za spáchanie týchto skutkov disciplinárny súd uložil sudkyni disciplinárne opatrenie, a to zníženie funkčného platu o 10 % na obdobie troch mesiacov. Sudkyňa nesúhlasi so záverom disciplinárneho súdu iba v súvislosti so skutkom č. 1, následne s druhom i s výmerou trestu. Preto odvolací disciplinárny súd viazaný dôvodmi odvolania sa v ďalšom konaní zaoberal iba tým, či sa sudkyňa dopustila disciplinárneho skutku uvedeného pod bodom 1, teda, či vo veci Okresného súdu B pod sp. zn. P 16/96 tento spis odovzdala spisovej kancelárii dňa 23. 3. 2004 a to s úpravou zo dňa 30. 10. 2003 so stanovením termínu pojednávania vo veci na deň 27. 10. 2004, alternatívne na deň 15. 12. 2004. V tejto súvislosti bolo potrebné povšimnúť si platný rozvrh práce na rok 2004 Okresného súdu B

Konanie pred Okresným súdom B sp. zn. P 16/96 maloleté deti sa začalo na základe návrhu z 29. 12. 2000 (č. l. 53),

kde zákonnou sudkyňou bola Mgr. P Ž Sudkyňa vo veci stanovila termín pojednávania na dni 29. 4. 2002, alternatívne na deň 3. 6. 2002, ktoré sa aj uskutočnilo, ale vec prejednávala JUDr. S. Dodatkom č. 4 k rozvrhu práce na rok 2002 zo dňa 9. 4. 2002 s účinnosťou od 10. 4. 2002 v dôsledku odchodu Mgr. P Ž na materskú dovolenkú sa zákonnou sudkyňou vo veci maloletých detí P 16/96 stala JUDr. E T (č. l. 58, 59 spisu – nevybavená vec končiaca číslicom 6). Ako vyplýva z obsahu tohto spisu, JUDr. E T neuskutočnila vo veci žiadnen meritórný úkon, pred návratom Mgr. P Ž z materskej dovolenky vyhotovila úpravu zo dňa 30. 10. 2003, avšak je nepochybne, že túto predložila kancelárii na realizáciu až omnoho neskôr, a to dňa 23. 3. 2004. V tom čase už JUDr. E T vedela o tom, že táto vec jej na prejednanie a vybavenie nepatrí. Preto je nedôvodná jej námietka, že vo veci uskutočnila úkony, že vo veci sa stala zákonnou sudkyňou, pretože v období materskej dovolenky Mgr. P Ž tejto veci neuskutočnila žiadnen úkon.

V súvislosti s nástupom sudkyne Mgr. P Ž dňom 10. 11. 2003 sa zákonnou sudkyňou vo veciach v oddelení PaNc a 2PaNc stala Mgr. P Ž Zákonnými sudkyňami vo veciach uvedených v prílohe dodatku zostala JUDr. E T a JUDr. D. K Veci, v ktorých zostala zákonnou sudkyňou JUDr. E T sú uvedené v prílohe dodatku, pričom vec P 16/96 v prílohe uvedená nie je. Z prílohy k tomuto dodatku nepochybne vyplýva, že zákonnou sudkyňou JUDr. E T zostala práve v tých veciach, v ktorých uskutočnila úkon – vytýčenie pojednávania, prípadne ktorých rozhodnutie bolo vyhlásené, avšak ešte nebolo vypracované. JUDr. E T bola zákonnou sudkyňou v tejto veci v predchádzajúcim období t. j. do vydania dodatku č. 12 k rozvrhu práce na rok 2003. Z obsahu spisu Okresného súdu B P 16/96 vyplýva, že dňa 3. 6. 2002 (č. l. 62 spisu) sa uskutočnilo meritórne pojednávanie vo veci sudkyňou JUDr. E S Pojednávanie bolo odročené na neurčito a sudkyňa vyhotovila na zápisnici za pojednávaním úpravu, aby bol spis predložený JUDr. E T Sudkyňa JUDr. E T mala spis od 3. 6. 2002 a dňa 30. 10. 2003 vyhotovila spornú pravu. Z prezentačnej pečiatky kancelárie (č. l. 76) nepochybne ale vyplýva, že úprava sudkyne bola doručená do kancelárie dňa 23. 3. 2004. Ak sudkyňa vyhotovila túto úpravu dňa 30. 10. 2003, čo bolo bezprostredne pred vydaním dodatku č. 12 k rozvrhu práce na rok 2003 a bolo jej vecou, že spis predložila do kancelárie až 23. 3. 2004, teda nepochybne vtedy, keď už v konaní nebola zákonnou sudkyňou. Niet pochybnosti o tom, že JUDr. E T o tomto vedela, vedela o tom, že v tomto konaní už nemôže vykonávať žiadne vecné úkony, pretože vec P 16/96 nebola uvedená v prílohe č. 1 k dodatku č. 12 k rozvrhu práce na rok 2003, preto bez ďalšieho ju mala odovzdať na ďalší výkon činnosti sudskej dovolenky vrátiacej sa sudkyne JUDr. P Ž i

JUDr. E T v odvolacom konaní v tejto súvislosti poukazal na skutočnosť, že v danej veci bola zákonnou sudkyňou a neboli podmienkou pridelenie tejto veci inému súdcovi. Je nepochybné, že konanie JUDr. E T v tejto veci možno považovať za zavinene, pretože i keď by bolo možné pripustiť, že úpravu na stanovenie termínu pojednávania vyhotovala v spise ešte v čase, keď bola vo veci zákonnou sudkyňou, túto predložila kancelárii v čase, keď zákonnou sudkyňou nebola. Podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu JUDr. E T o tomto vedela a práve týmto spôsobom chcela preklenúť viac ako 20-mesačné nekonanie v tejto veci, aby sa sudkyni Mgr. P. Ž nevrátil spis bez toho, aby v ňom bol uskutočnený akýkoľvek úkon.

JUDr. E T a jej právny zástupca v odvolacom konaní poukazovali na formuláciu skutku, ktorú pojal do výroku prvostupňový disciplinárny súd. Podľa názoru odvolacieho disciplinárneho súdu zo skutku nepochybne vysvitá, že ide o konanie, ktoré je v rozpore s platným rozvrhom práce na rok 2004 s tým, že i keď je úprava vyhotovená s dátumom 30. 10. 2003, za dôležité je potrebné považovať to, kedy bola úprava daná na realizáciu, t. j. dátum 23. 3. 2004, pretože pokiaľ súdca úpravu do spisu vloží, avšak nepredloží kancelárii na realizáciu, účastníci či dotknuté orgány a iné inštitúcie sa o nej nedozvedia a nestáva sa tak záväznou a oficiálnou. JUDr. E T musela vedieť o tom, že pokiaľ spis odovzdala do spisovej kancelárie až 23. 3. 2004, nemôže byť rozhodujúci dátum vyhotovenia úpravy (úprava má povahu uznesenia, ktorým sa viedie konanie) a súd je ňou viazaný až vtedy, ak sa o nej dozvedia účastníci, prípadne iné dotknuté inštitúcie. Zmenu popisu skutku spáchaného sudkyňou odvolací disciplinárny súd neuskutočnil, pretože v danej veci ide o odvolanie podané sudkyňou v jej prospech, takže prípadné posudzovanie konania sudkyne prísnejším, pre ňu nepriaznivejším spôsobom nebolo možné uskutočniť. Odvolací disciplinárny súd ale dospel k záveru, že z formulácie skutku je nepochybne jasné konanie sudkyne, jeho spôsob, dôsledky i miera zavinenia sudkyne, a preto prvostupňový disciplinárny súd nepochybil, pokiaľ uznal sudkyňu zo spáchania tohto skutku vinnou.

Čo sa týka druhého skutku, tento odvolací disciplinárny súd v dôsledku nedostatku odvolania zo strany sudkyne nepreskúmaval, iba naň prihliadol pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, pretože sudkyňa voči tomuto výroku odvolanie nepodala.

Preto mal odvolací disciplinárny súd preukázané spáchanie skutkov uvedených pod bodom č. 1 a 2 výrokovej časti prvostupňového disciplinárneho rozhodnutia a z týchto okolností vychádzal pri stanovení druhu a výmery trestu. Zohľadnil u skutku č. 1, že sudkyňa konala vo veci v čase, keď nebola zákonnou sudkyňou, spis v zmysle dodatku rozvrhu práce neodovzdala zákonnej sudkyni

JUDr. P . . i Ž . . , ale stanovila termín pojednávania vo veci, a to už v čase, keď jej v tejto veci nepatrilo oprávnenie konáť a rozhodovať. U druhého skutku prihliadol odvolací disciplinárny súd na to, že sudkyňa vedomá si prehliadnutia povinnosti vyrúbiť súdny poplatok z návrhu uskutočnila tri úpravy s dátumami 1. 6. 2001, 14. 10. 2001 a 23. 12. 2003, ktoré odovzdaala do spisovej kancelárie 25. 3. 2004 a požiadala asistentku senátu o antidaktovanie prijatia týchto úprav. Okrem toho, že tu sudkyňa opomenula vyrúbiť súdny poplatok, neboli jej postup správny najmä v tom zmysle, že prejavila záujem, aby dôsledky jej nekonania niesol administratívny aparát.

Bolo potrebné pri výmere trestu prihliadnuť na to, že spoločným znakom oboch skutkov, z ktorých bola sudkyňa JUDr. E . T . uznaná vinnou, bolo to, že v oboch prípadoch sa snažila vzbudit' dojem, že úpravu vyhotovila v inom časovom horizonte, ako tomu v skutočnosti bolo, resp. medzi dátumom vyhotovenia úpravy a tým, kedy boli spisy odovzdané do kancelárie, bola značná časová disproporcia a v druhom prípade sudkyňa žiadala o vyznačenie prijatia týchto úprav so spiatočnou platnosťou, teda prejavila záujem, aby sa súčasťou jej konania stalo aj konanie administratívneho aparátu.

Za daných okolností zohľadniac všetky horeuvedené skutočnosti odvolací disciplinárny senát považoval uložený druh i výmeru trestu v danom prípade za primeranú a okolnosťami tohto prípadu odôvodnenú. V neposlednom rade zohľadnil i vyjadrenie samotnej sudkyne v záverečnej reči o návale práce, zaťaženosťi, o množstve dodatkov k rozvrhu práce a zastupovaní neprítomných kolegov, prípadne kolegov, ktorí prácu na súde ukončili a stresových situáciach s tým vznikajúcich a dospel k záveru, že disciplinárny trest vo forme zníženia funkčného platu o 10 % na dobu troch mesiacov, teda vo forme finančného trestu zodpovedá všetkým zákonným kritériám rozhodujúcim v danej veci. Za týchto okolností potom odvolací disciplinárny súd podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odvolanie JUDr. E . T . zamietol.

P o u ċ e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 24. januára 2005

**JUDr. Ján Bobor, v. r.
predseda odvolacieho disciplinárneho senátu**

Za správnosť vyhotovenia: